

# RIRAGA PAAWORO ROJANKINATZINIRI KARAASHIJATZI

---

**1** <sup>1-2</sup>Nokoyi nowethatemi noyemi-jantzinkarite tsikarika pikanta piyeeki janta Karaashiyaki. Naaka jaka Paaworo jankinatzimiro iroka. Tee naaka rotyaantanewo atziri, tee ikantana atziri: “Pikenkithatakoteri Jesoshi”, inta otyaantakinari rirotaki Jesokirishito, nokenkithatakaapiintziriri atziri. Eejatzi Ashitariri rotyaantakina: riraga piriinteeri. Nokaateeyakirini jaka aapatziyariripaeni, notyaanteeyakimironi iroka jankinarentsi eerokapaeni. <sup>3</sup>Nokantapiintziri Pawa Tajorentsi: “Pineshironkaeyerini karaashiyajatz, piyeekakagaeyerini kameetha”; eejatzi rirori nokantapiintziri Awinkatharite Jesokirishito. <sup>4</sup>Tema rirotaki shinetashi-teencha paerani ikentakotanteetakariri, rootaki ikowakaakiriri Pawa Tajorentsi. Tee akameethawitani, rootaki ikentakowenantakaeri, rowawijaakoeyanteerini, maawaeni: eero akimitagaa paerani. <sup>5</sup>Thame añaaperotaperoeyerini Tajorentsi akanteetatyeeyaani. Aritaki okantyaari.

**Ijeeki apaani owawijaakotantatsiri:  
riraga Jesokirishito**

<sup>6-7</sup>Nokenkithashiryakotakimi, tsikarika pikanteeyakarini. Riyoyaayitakimini Tajorentsi, rootaki ineshironkatantakimiri Jesokirishito. Apatziro irira rirotaki

owawijaakotzimiri. Rooma eeroka paapatziyakari irira. Omaanta iroñaaka netakoperotakimi, intsipaete pipeyakotakiro iroka niyotaawitakimiri. Paapatziyimaetakari paashinipaeni janta, ikompitaka-gaeyakimironi. Ikwaki rantakagaeyemironimi paashini eejatzi, ikantawitzimi: “Eero imatziro Jesokirishito rowawijaakotemi apaniroeni, inta eejatzi pimonkaatero rametayitarini joriyopaeni”. Omaanta kyaaryo nokamanteeyawitakimini tsirika pikantyaaka pawijakotanteeyari. Eerorika paapatziyana, eero pawijakotee. <sup>8</sup>Omaanta aririka naaka nopaashiniteromi iroka nokamantzitakimiri, okameethatemi rowashironkaenami Tajorentsi, rotyaanteenami paamariki kaari tsiwakanitatsini. Eejatzi ikimitya riraga ronampiri Tajorentsi, aririka ipaashiniteromi, okameethatemi eejatzi rowashironkagaeyerinimi Tajorentsi. <sup>9</sup>Aritaki nokamantzitakimi, iroñaaka napiiteemi: eenitatsirika paashiniteroni nokamantzitakimiri, aritaki rowashironkaakiri Tajorentsi. <sup>10</sup>¿Ninka nokowakiri nokimoshiryakayeri? ¿Riroma atziripaeni? Kaari, tema rirotaki Tajorentsi. ¿Riroma atziri nokowaki niweshiryakayaari? Kaari. Nokowakirikami niweshiryakayaari atziri, tekatsi nokantyaami nantenerimi Jesokirishito.

<sup>11</sup>Iroñaaka, noyemijantzinkarite, piyoteeyakini nokamanteeyakimini

tsika akanteeyari awijakoeyantyaarini. Tee riro atziri ashityaawoni iñaani kameethatsiri. <sup>12</sup>Kaari atziri iyotakaanawori iroka, tee riro iyotaanawori atziri, inta Jesokirishito iyotakaanawori maawaeni. Thame aapatziyawo apatziro iroka.

**Tsika ikantaka Paaworo ipeyantaari  
rotyaantanewo Jesoshi**

<sup>13-14</sup>Piyoteeyakini tsika nokantawitani paerani: naaka joriiyo, nanaakoeyakirini maawaeni noshiramparinkaki: nomonkaataperotawitawoni maawaeni rametapiinteeyarini nojoriiyotzinkaritepaeni. Kyaaryo, nomataperotawitawoni maawaeni rameteeyarini nochariniiteni paerani, rootaki nokijantawitaririni maawaeni ameeenteeyaririni Jesoshi. Najaryaagaeyawitakarini. Nokowawitani nookakagaeyerinimi ameeenteeyaririni rirori. <sup>15</sup>Omaanta paerani, tekirani nokoñaatapaakini, riyotzitaninani Tajorentsi. Ineshironkatzitaninani, rootaki riyoyaantaanari rowawijaakotaana. <sup>16</sup>Riyotakaakinari itomi, rootaki niyotantariri tsika ikanta. Eeroka kaari nojoriiyotzinkarite, omaanta ikowakaa-kina nokamanteeyanteemirini tsika ikanteeyakaerini rowawijaakotanteeyakaerini. Tee nojampitashitari paashinipaeni atziri: “¿Oetaka nokamanteriri atziri?” <sup>17</sup>Tema rotyaantakina Tajorentsi rirotaqi irira nokenkithatakotziri. Tee niyaatzi Jerojareeki nojampiteri paashini rotyaantanewo Jesoshi: ritakari rotyaantakiri riraga Tajorentsi, inta niyaataki Araawyaki. Roojatzi nopiyanaa eejatzi Tamaashikoki.

<sup>18</sup>Ari 3 ojarentsi nojeekanaki, roojatzi niyaatanaki Jerojareeki, noñaantapaakariri Peetero. Okaataki kitejiri 15 nojeekimotapaakiri. <sup>19</sup>Eejatzi noñaakiri Jantyaako, riraga rirentzi Awinkatharite. Tee noñiiri paashinipaeni

rotyaantanewo Jesoshi. <sup>20</sup>Iñaakina Tajorentsi, riyotaki tee notheeya. Kyaaryootaki iroka nojankinatakimiri. <sup>21</sup>Roojatzi nokinayitanakini janta iipatsitekinta shiiryajatzipaeni eejatzi shiriishiyajatzipaeni. <sup>22</sup>Tekirani riyoteeyanani riraga aapatziyariri Jesokirishito janta Joreeyaki, <sup>23</sup>omaanta ikemakotashitakina naapatziyariri Jesokirishito. Ikanteeyakini: “Ikijeeyawiteeni maawaeni, ikowawitani ipakaakaerimi raapatziyakarira Jesoshi omaanta iroñaaka ikamanteeyeerini atziri: ‘Paapatziyeeyarini Jesokirishito’”. <sup>24</sup>Riweshiryaawentakina maawaeni aapatziyariri janta, ikanteeyini: “Tema ikameethatzi Tajorentsi, rowawijaakotakiri Paaworo”.

**Ipiyanaa eejatzi Paaworo  
Jerojareeki**

**2** <sup>1</sup>Ari awijanaki okaataki 14 ojarentsi, roojatzi nopiyantanana eejatzi Jerojareeki. Notsipatanakari Werenawee eejatzi naaneeri riraga Teeto. <sup>2</sup>Tekatsi kaemakaantenani; omaanta riyotakaakina Tajorentsi okameethatzi niyaatenta. Nitakawo tee niyaatashiiyirini maawaeni aapatziyariripaeni Jesoshi janta, inta niyaatashiiyirini riraga jewawentziriri ayemijantzinkarite. Nokantziri: “Nokamantaperotakiri paashinijatzitatsiri atziripaeni: ‘Rirotaki Jesoshi apatziro imatakiro rowawijaakotee’”. Nojampiteeyirini: “¿Okameethatzima iroka nokamantapiinteeyiririni riroripaeni? ¿Natsipetashitawoma?” Ikanteeyanani: “Jee, kameetha; tee patsipetashitawo”. <sup>3</sup>Eejatzi Teeto, omawitya kaari joriiyo, tee ikanteeyeerini: “Pitotonaty pishiramparitantari”. <sup>4</sup>Omaanta ijeeki paashinipaeni joriiyo kantawitachari: “Naaka piyemijantzinkarite”, omaanta kaari. Tee

raapatziyaperotari Jesokirishito. Ikenkithashiryaawita: “Kameetha Jesoshi, omaanta okameethaperotzi eejatzi amonkaateeyeroni rameteeyarini achariniiteni”. Itsipateeyakarini aapatziyariri Jesoshi tsikarikapaeni iñaaperotzirinta Tajorentsi. Omaanta ro itsipatantakariri, ikowaki riyote nomonkaateeyironirika rameteeyarini ajoriiyotzinkaritepaeni, ikowaeyawitani itotonatakagaeyarinimi. Tee riyotzi awijakoeyakaeni maawaeni aapatziyariri Jesokirishito, tee romperateeyeeni Jesokirishito amateeyeroni rameteeyakarini joriiyopaeni. <sup>5</sup>Omaanta naaka, tee inimotana. Tee naapatziyako-neentari eechonkiini ikantziri. Nokowa-peroeyakini piyotaperotero apatziro riraga Jesoshi rirotaki owawijaakotantatsiri.

<sup>6</sup>Pamine, riraga jewawentziriri aapatziyariri Jesoshi rirotaki paerani riyotaanewo Jesoshi, itsipatapiintari. Rootaki riroripaeni iyoteemiri iroñaaka iñaaperotantakariri. Omaanta riraga jewawentziriri aapatziyariripaeni Jesoshi tee inimotziri okaatzi riyotaantziri riraga joriiyopaeni, inta inimotakiri niyotaantziri naaka. Rooma nokenkithawaetakaantakariri, tekatsi paashini ikantawakinari. Tee ikantana: “Ipeyeeyani paashinijatzitatsiri atziri joriiyo rawijakotanteeyari”.

<sup>7</sup>Tekatsi romperatena, omaanta ikantaki: “Kyaaryo, rotyaantakiri Tajorentsi Paaworo ikenkithatakaeri paashinijatzitatsiri atziri, ikamanteeyirini tsika ikantyaaka rawijakotanteeyari. Ikimitaaka rotyaantakiri Peetero ikamanteeyirini ajoriiyotzinkaritepero aari”. <sup>8</sup>Kyaaryo, riraga Tajorentsi imatakaakiri Peetero ikenkithatakagayirini ijoriiyotzinkaritepaeni. Omaanta naakakya, imatakaakina nokenkithatakagayirini paashinijatzitatsiri atziri. <sup>9</sup>Naakiro, reewatakaantzi Jantyaako,

Peetero eejatzi Jowa. Ari riyoteeyakini rirori itajonkakowentaana Tajorentsi. Iñaaperoeyawakinani, eejatzi iñaaperoeyawakinani Werenawee; ikanteeyakinani: “Kyaaryo, akimitawakagaeyakani. Okimitaka nokenkithatakagayirini naari ajoriiyotzinkarite, piyaateeyeni eeroka pikenkithatakagayerini paashinijatzitatsiri atziri”. <sup>10</sup>Apatziro eejatzi ikantakina: “Pikaminthagayeerini owashironkaenkari”. Tema aritaki nametakawo nokaminthaapiintziri.

#### Rantziri Peetero janta Antyokiiyaki

<sup>11</sup>Ikanta ipokantakari Peetero Antyokiiyaki, eeniro ikompitakawo, rootaki nokanantakariri. Iroñaaka nokamantemiro tsika okantari. <sup>12</sup>Rare-tantapaakari rirori, rowakotapiintawitakariri kaari joriiyotatsi, rootaki rowantakariri riraga kaari rowayitani joriiyo. Okameethataki iroka, omaanta roojatzi rareeteeyantapaakani rotyaantanewo Jantyaako. Riraga Peetero ithaawantakariri riraga kantatsiri okameethatzi amonkaateeyeroni rojankinarini Moeseeshi owawijaakotanteeri, rootaki itsiparyaantanakariri riraga rowakoeyawitakarini. Omaanta iroka rantakiri, tee okameethatzi. <sup>13</sup>Roojatzi iñaakoeyakirini riraga paashinipaeni joriiyo rantakiri Peetero eejatzi ikimiteeyanakani: itsiparyaanteeyanakaririni iyemijantzinkarite, ipashiwentakagaeyakarini itsipateeyaneeyarini. Riyotakagayawitakarini paashinipaeni ayemijantzinkarite tee okameethatzi riraga joriiyopaeni rakiyoteri paashinijatzitatsiri atziri, eejatzi ikimiteeyakarini Werenawee.

<sup>14</sup>Noñaantapaakariri naaka Peetero eejatzi paashini joriiyopaeni tee itsipateeyarini paashinijatzitatsiri atziri, niyotaki tee imonkaatziro iroka kyaaryootatsiri akamanteeyiririni atziri: “Rowawijaakota-

shiteeyeeni apatziro Jesokirishito, tee ikanteeyeeni amonkaatero rametayitarini ajorriyotzinkarite awijakotantyaari". Roojatzi ipiyoteeyantakarini maawaeni ameenteeyaririni Jesoshi, nokantzimotakiri irira riraga Peetero: "Tema eeroka jorriyo, omaanta chapinki tee pikimitaperotari ajorriyotzinkaritepero, inta pikimitakari paashinijatzitatsiri atziri. Piyotaki apatziro Jesoshi rowawijaakotakimi; omaanta iroñaaka tee powanaawo maawaeni owanawontsi ikimitaga kaari jorriyotatsi rowayitawoni maawaeni; inta powakawo rametayitarini achariniiteni. Kimitaka pikenkithashiryaakagaeyakarini tee riro Jesoshi apatziro rowawijaakotantzi. Pikenkithashiryaakagaeyakarini okameethatzi eejatzi imonkaatero maawaeni rametayitarini jorriyopaeni. Tee okameethatzi iroka. <sup>15</sup>Pamine, aakataki jorriyo, ashi oyiyo ajorriyoyeini. Tee akimitari paashinijatzitatsiri atziri: tee riyoteeyirini paerani riraga Tajorentsi. <sup>16</sup>Riraga jorriyotatsiri ikantawita: 'Aririka amonkaateeyeroni maawaeni rametayitarini ajorriyotzinkaritepaeni, ari iñaaperotee Tajorentsi akameethatzi'. Omaanta ayotakiro kaari iroka, inta iñaaperotanteeri akameethatzi aririka ameenteeyari Jesokirishito, eero ikenkithashiryaawo eejatzi kaari kameethatatsi anteeyakirini. Tema aaka ameenteeyakarini Jesoshi, aapatziyakari, rootaki iñaaperoyantakaerini Tajorentsi akameethatzi, ikimitakaantakae tee anteeyironi kaari kameethatatsi. Tee ikenkithashiriwo amonkaatakirorika rametayitarini ajorriyotzinkarite. Tee iñaaperotashitari ikameethatzi riraga monkaateeyerorinimi maawaeni rametayitarini achariniiteni". Rootaki nokantakiriri Peetero eejatzi maawaeni nojorriyotzinkarite. Kyaaryo, aririka amonkaatawityaawomi rametayitarini ajorriyotzinkarite, eero omatee owawijaakotee. Apatziro rowawijaakotantzi Jesoshi.

### Eero owawijaakotee rojankinarini Moeseeshi

<sup>17</sup>Pamine, ¿iitaka ameenanteeyakaririni Jesokirishito? Tema akowaki rowameethashireteeyeeni, rootaki apakaantawori akowawitari amonkaateromi rametayitarini achariniiteni rootaki awijakotanteeyaari. Rootakima ¿rantakagaeyakaerini Jesokirishito kaari kameethatatsi? Kaari, tee rantakagaero. <sup>18</sup>Kyaaryo apakaantawori amonkaatwityaarimi rametayitarini achariniiteni, tee antziro kaari kameethatatsi. Omaanta nokantemirikami iroñaaka: "Thame amonkaatero rametayitarini achariniiteni owawijaakotanteeri", tema nantakiro kaari kameethatatsi nopakaantawitawori nomonkaatwityaarimi rametayitarini achariniiteni. <sup>19</sup>Ñaakiro, nomonkaatakirorikami rowaga ametayitarini aaka jorriyopaeni achariniiteni niyotanaki tee okameethatzi nameenteeyawo roori iñaaperotanteenari naari Tajorentsi nokameethatzi. Rootaki nopakaantaawori, inta iroñaaka nameentaari apatziro Jesokirishito. <sup>20</sup>Ikentakotaka Jesokirishito koroshiki, ikamaki. Iroñaaka kimiwitakantsipatakari naari koroshiki, nokamaki. Kyaaryo, eenirona nañi, omaanta tee naaka añaashitachani apaniroeni, omaanta kijokiro rowana Jesokirishito. Iroñaaka tee nantziro nokowakaari naari, inta nantziro ikowakaakinari Jesoshi. Rirotaki Itomi Tajorentsi naapatziyakari. Inintashireperotakina, eejatzi ikamawentakina. <sup>21</sup>Tee ratsipetashitawo Tajorentsi ineshironkaeyakaeni. Omaanta, pikenkithashiryaakari aririka pimonkaateeyakironimi rametayitarini nojorriyotzinkarite ari pawijakoeyakini. Pameentakyaaworikami rowaga rametayitarini tekatsi pikantyaami paapatziyari Jesokirishito.

Eerorikami paapatziyari, tema ratsipetashitakawo ikamawenteeyakimini.

**Aririka aapatziyaari Jesoshi, tema akithaatakotakawo Ishire**

**3**<sup>1</sup>Iroñaaka, karaashiyajatzi, tee añiiro piyotantari. ¿Ninkama amatawiteeyimirini? Paerani nokamanteeyakimini ikentakotawenteeyakaeni Jesokirishito rowawijaakotanta-kaeri. Piyotaperoeyawitakawoni, iroñaaka pikompitanaawo. <sup>2</sup>Apaani nojampiteeyemini: rowaga Ishire Tajorensi, ¿iitaka ikithatakaantakimiro-rori? ¿Rootakima pimonkaateeyantakaworini rametayitarini nojoriiyotzinkarite ikithaatakaantakimiro-rori? Kaari. Tema ro ikithaatakaantakimiro-rori paapatziyakawo nokamantzikimiri. Tema pameentakari Jesokirishito. <sup>3</sup>Paapatziyantakariri paerani, ¿tsika pikantakarini pawijakoeyanteeyarini? Tema ro Ishire Tajorensi. ¿Iitateetaka jaga pikowantakarini iroñaaka pimonkaateeyeroni rametayitarini nojoriiyotzinkarite? ¿Arima omatakagaeyakimini ikowakagaeyakimirini Tajorensi? Eero. <sup>4</sup>Osheki pikemaatsitawentakari Jesokirishito. ¿Patsipetashitawoma? <sup>5</sup>Pamine: tema rotyaantakimiro Tajorensi Ishire. Tema itajonkakowentapiintakimi. ¿Iitaka itajonkakowentakimiro? ¿Rooma pimonkaatapiintakiro rametayitarini nojoriiyotzinkarite? Kaari. Tema pameentakari, rootaki itajonkakowentakimiro.

**Rameentakari Awaraama Tajorensi, rootaki iñaaperotantakariri ikameethatzi**

<sup>6</sup>Tema eejatzi pikimitakari Awaraamani. Rameentakawoni paeraniperoroña maawaeni ikantakiriri Tajorensi, rootaki iñaaperotantakariri ikameethatzi, kimiwitaka tee rantziro

kaari kameethatzi. <sup>7</sup>Iroñaaka ¿ninka sheninkaperotaariri Awaraamani? Tema riraga kimitaperotaariri: riraga ameentaperotariri Tajorensi. <sup>8</sup>Paerani-peroroña ikenkithashiryaakotzitarini aririka paashinijatzitatsiri atziri rameenteeyaari, aritaki iñaaperotakiri Tajorensi rirori ikameethatzi. Rootaki ikamantzikaririni iroka kameethatzi: “Eeroka pamitakotena iinja notajonkakowenteeyaariini jeekaeysirini maawaeni kipatsiki-paeni. Iinja rirotaki pisheninkani owawijaakotantsiri”. <sup>9</sup>Aritaki ikanta, itajonkakowenteeyakirini maawaeni ameenteeyakaririni Jesokirishito, ikimitakaanteeyakarini Awaraama rameentakari Tajorensi. <sup>10</sup>Rootaki ayotantawori iroka: maawaeni kowatsiri imonkaateeyeronimi maawaeni rojankinataririni Moeseeshi rawijakotanteeyarimi, aritaki ikantakotzitarini Tajorensi paerani. Rooma rootaki ikantakotzitaririni: tekatsi materoni imonkaatero, rootaki rowashironkaanteeyaririni, rotyaanteeyerini paamariki kaari tsiwakanitatsini. Ñaakiro, okantzi Iwaperite Tajorensi: “Rowashironkaeyerini Tajorensi riraga kaari monkaataperotapiinteeyirorini maawaeni rojankinayitirini Moeseeshi”. <sup>11</sup>Ñaakiro, tekatsi akantero amonkaateeyeroni maawaeni rowaga jankinarentsi. Rootaki kaari iñaaperotanteeyerini Tajorensi akameethatzi, omaanta ikantakae irira: “Aririka pameenteena, ari noñaaperoeyakimini pikameethatzi, roojatzi pikanteetateeyeaani pañagaeyaneeni”. <sup>12</sup>Eejatzi rowaga rojankinarini Moeseeshi tee iyotagaeyeeni ameenteeyari Tajorensi awijakotanteeyari, apatziro rowaga iyotagaeyakaeni akantateyeyaani amonkaataperoteromi maawaeni okantayiteerini, awijakotanteeyaari.

### Rantakaeniri Jesokirishito

<sup>13</sup>Kyaaryo rowawijaakotakae Jesokirishito rootaki kaari rowashironkaantee Tajorentsi omawitya tee amonkaatawitaawo rojankinarini Moeseeshi. Omaanta Tajorentsi rowashironkaantakarani antani Jesoshi janta koroshiki ikamawentakae aaka rowawijaakotantakaeri. Tema okantzitani Iwaperite Tajorentsi: “Riraga kentakotchani inchatoki, rowashironkaanteetakari rantani. Ari ikantakaantziro pinkathari”. <sup>14</sup>Ari ikamawenteeyakaeni Jesokirishito riraga icharineeteni Awaraamani. Ikamawenteeyakaeni maawaeni jorriyotatsiri eejatzi kaari jorriyotatsi, rowawijaakoeyantaaririni maawaeni ameenteeyaririni. Eejatzi Ishire Tajorentsi, tema akithaatzitakarani maawaeni ameenteeyaririni Jesokirishito. Rootaki ikashiyakaetakaririni Awaraamani paerani.

### Ikashiyakaetakarini Tajorentsi Awaraamani

<sup>15</sup>Pikenkithashireero, noyemi-jantzinkarite, iroka ameteeyakarini. Aririka akowaki akashiyakaeri ajorriyotzinkarite aperi oetarikapaeni, ojankinateniri akashiyakaakiriri, riyoperotantyaawori. Eejatzi ojankinatero awaero. Tekatsikya paashini ikantya atziri rowashiñeero iwaero, eero imatziro ramatawiteri riraga akashiyaakaaririni oetarikapaeni. <sup>16</sup>Eejatzi riraga Tajorentsi, ikantziri Awaraama: “Aririka paapatziyena ari nowawijaakoteemi”. Eejatzi ikantakiri: “Notyaanteri picharineteeyaari iinja, rowawijaakoeyeerini maawaeni ameenteeyaririni”. Pamine, tee ikantzirini: “Notyaanteeyerini osheki owawijaakoeyemini”. ¡Eero! Irira ikenkithatakotakiri apaniroeni icharine-teeyari paata owawijaakotantatsini:

riraga Jesokirishito. <sup>17</sup>Ñaakiro, ikantakirini Tajorentsi Awaraama paeranipe-roroña. Ikanantakaririni, tekirani ojeekeni rojankinarini Moeseeshi. Ari okaataki ojarentsi 430, roojatzi rojankinatakaantakarini Tajorentsi Moeseeshi. Tee ipaashinitziro iroka ikamantzitakaririni riraga Awaraama, tee ramatawiteziri. <sup>18</sup>Aririkami imonkaateromi Awaraama rojankinarini Moeseeshi, rootaki rowawijaakotantakyaaririmi Tajorentsi, eeromi ikashiyakayirimi rowawijaakoterimi. Omaanta rirotaiki kowashitacha rowawijaakotashitari. Tee ro rowawijaakotantakarini Tajorentsi Awaraama imonkaatakiro rojankinarini Moeseeshi. Rooma tekatsi.

<sup>19</sup>¿Oetaka ojeekantakarini rojankinarini Moeseeshi? Iyotakagaeyakaeni eeniro antani, rootaki akowaeyantakarini owawijaakoeyeeni. Ipokaki Rotyaantaneewo Tajorentsi, iroñaaka tee akowaero rojankinarini Moeseeshi. Tema rirotaiki Jesokirishito icharineni Awaraama: riraga ikamantzitarini paerani Tajorentsi: “Notyaantemiri iinja owawijaakotemini”. Eejatzi nokamantemiro iroka: riraga Tajorentsi ikantziri ronampiri: “Pikamanteri Moeseeshi noñaani”. Ari ikantakiri. Roojatzi riraga Moeseeshi ikamanteeyakirini atziripaeni iñaani Tajorentsi. <sup>20</sup>Omaantakya ikenkithatakaaperotakiri Tajorentsi Awaraama, tekatsi kamanterini. Apatziro ikamantakiri apaniroeni. <sup>21</sup>Paerani ikantziri Tajorentsi Awaraama: “Aririka paapatziyena, aritaki nowawijaakotakimi”. Roojatzi rojankinatakaeri Moeseeshi, otzimantakarini rojankinari. ¿Inashitama iroka rojankinatakaakiriri Moeseeshi? Teewee. Iroñaaka ayoteeyini tee owawijaakoeyeeni rojankinarini Moeseeshi, tekatsi okantee owameethashireperoeeyeeni rootaki kaari imatanta-

wori Tajorentsi iñaaperotee akameethatzi. <sup>22</sup>Omaanta iyotakagaeyakaeni rowaga rojankinarini Moeseeshi eeniro antanipaeni maawaeni. Tee amateeyironi ikowakaakaeri Tajorentsi. Omaanta eeniro ikanteeyakaerini maawaeni aaka aapatziyariri: rootaki akowantari ameenteeyaari Jesokirishito, aritaki rowawijaakoeyakaeni.

<sup>23</sup>Paerani, osheki omperateeyawitakaeni rojankinarini Moeseeshi, okimitakari waarirya, aririka romonkyagakae omonkyagamentotsiki. Okimitakaantakae okempoyeeyakaeni roojatzi ipokanteeyaari riraga aapatziyeeyarini. <sup>24</sup>Eejatzi rojankinarini Moeseeshi oshiyaakari iyotaantatsiri: iyotagaeyakaeni eeniro antani, akowanteeyakarini ameenteeyarini Jesokirishito, rowameethashiryaanteeri, iñaakae akameethatzi, ikimitaakaantee tee antziro kaari kameethatatsi. <sup>25</sup>Iroñaaka ayoteeyakirini Jesokirishito, ameentakari. Aritapaaki. Tee okempoyee iroñaaka rojankinarini Moeseeshi: tema monkaataka.

**Aakapaeni aapatziyariri,  
akimiteeyakarini Awaraamani**

<sup>26</sup>Ameenteeyakarini Jesokirishito, rootaki itominanteeyakaerini Tajorentsi. <sup>27</sup>Pamine, eejatzi akaawoshitakotentari Tajorentsi riyoteeyantakaerini atziri ameentakari Jesokirishito, eejatzi asheninkateeyakarini Tajorentsi. <sup>28</sup>Iroñaaka akaateeyakirini jorriyotatsiri, kaari jorriyotatsi, eejatzi akaateeyakirini pimantaari, kaari pimantacha, shirampari, tsinani, maawaeni: amonkaatawakagaeyakani ameenteeyakarini Jesokirishito. <sup>29</sup>Eejatzi okimitaka, aririka asheninkateeyakyaarini Jesokirishito, eejatzi asheninkateeyakyaarini Awaraamani. Tema Jesokirishito rirotaiki icharineni. Paerani riraga

Tajorentsi ikashiyakaayitakarini itajonkakowenteeyakaeni aaka, ikimitaakirira itajonkakowentakiri Awaraamani.

**Tsika akantawitani paerani,  
tekirani ipokini Jesokirishito**

**4** <sup>1</sup>Piyotakotziri rametayitakarini ashaagantachari. Eeniro itomi, ikowaki iperi maawaeni rashitayitarini. Eejatzi ikantziri isheninka: “Aririka nokamaki paata, pikempoyaaakiniri notyomyaaniki maawaeni nashitayitarini. Aririka rantarite, ari pipaeri maawaeni”. Ikamantakari iriri, iroñaaka rirotaiki ashitanaawori itomi maawaeni, omaanta eeniro reentsitzi, ari ikimitakotawitakarini omperanarentsi. <sup>2</sup>Eenitatsi kempoyiriri, eejatzi kempoyiiniriri rashitayitarini. Aririka omonkaatapaeya ikantakiriri iririni, aritaki ishinetagaeri ragaero rashaagawo. <sup>3</sup>Aritaki akimitawitani paerani aari, tekirani ipokini Jesokirishito. Okempoyawiteeni rojankinarini Moeseeshi, iyotagayawiteeni antapiinteeyironi pomeentsitayitacharini. Akemijantashitayitawitawoni ikantayitzirini atziri, rootaki omperateeyantakaerini oshiyakari omperanarentsi ikemijantaperotapiintziri omperatariri. <sup>4</sup>Roojatzi aretantapaaka kitejiri riyoyaantakawori Tajorentsi omonkaaperotantakari ikantzitakarini rirori, rootaki rotyaanantakaririni itomi, ikoñaatantapaakawo tsinani, joriyo rinawitapaaka. Otzimatye ikemijantaperotapaakiro rirori rojankinarini Moeseeshi. <sup>5</sup>Rootaki rotyaanantakariri Pawa Itomi ikamawentakae rapaatawentakaero riraa eero omperataneer rojankinarini Moeseeshi. Akimiwitarini pimantaari, omaanta rowawijaakoeyakaeni, rootaki iroñaaka itomintaperoyantakaerini Tajorentsi.

<sup>6</sup>Rootaki ayotantariri aakateeyakini itomipaeni, aritaki ikanta Tajorentsi eejatzi Itomi rotyaanteeyakaerini Ishire

okithaatakaakae. Rootaki iroñaaka akanteeyantaaririni: “Eeroka Pawa”.<sup>7</sup> Tee aakapaeni iroñaaka pimantaari, inta iroñaaka aakateeyakini itomipaeni Tajorentsi. Ineshironkaeyakaeni, eeniro ikashiyakagaeyakaerini maawaeni.

**Aririka apomeentsiwentyaawo  
rojankinatziniriri Moeseeshi,  
akimitakari pimantaari**

<sup>8</sup>Paerani, eerokapaeni tee piyoteeyawitarini Tajorentsipero, piitajorentsiseeyawitarini riwetsikanipaeni atziri, rootaki omperatanteeyawitakimirini. Omaanta tekatsi okanteeya otajorentsite. <sup>9</sup>Omaanta iroñaaka piyoteeyakirini Tajorentsipero, eejatzi riyotaperotakimi eerori, reentsiteteeyakimini. Eejatzi iñaaperotakimi pikameethatzi. ¿Iitaka pikowaeyantakarini pikimiteeya paerani? ¿Eeniro pikenkithashiryaakawo okameethatzi pimonkaateromi rametayitarini joriyopaeni aritaki owameethashiretakimi? ¿Iitaka paapatziyashitantyaariri kaari tajorentsitsatsi? Eero imatziro rowawijaakotemi. ¿Pikowakima pikimiteeya eejatzi pimantaari?

<sup>10</sup>Eerokapaeni rirotaki paashinijatzitsiri atziri omaanta pikimitaari joriyopaeni: pinashitaakaapiintayitawoni kitejiripaeni, kashiripaeni, ojarentsipaeni, oetarikapaeni. Ro pinashitakaapiintayitaworini piitashitawitaka ari rowameethatakimimi. <sup>11</sup>Osheki nokantashiryaaka iroñaaka. ¿Natsipetashitakawoma nopomeentsitawentakimi niyotagaeyawitakimini?

<sup>12</sup>Iroñaaka, noyemijantzinkarite, osheki nokowaperotakaakimikya pikimiteeyenani: eero pipomeentsitawentaawo rojankinarini Moeseeshi. Tema nookaero naari, iroñaaka nokimiteeyemini eerori, tee pipomeentsita-

wentawoni paerani, tee piyotawitawoni. Niyaatashitantakitzimiri paerani, tee pitheenkaeyawakinani inta paakameethateeyawakinani.

<sup>13</sup>Eejatzi piyoteeyakini nokamananta-paakimirini tsika pikantyaaka pawijakotantyaari, omawitya noshipetawathawitya naaka. <sup>14</sup>Pipinkimatawakinarikami noshipetawathawaetantarini. Rooma tee pipinkimatawakina, kameethapero paakameethaperotawakina kimitaka riro paakameethaperotawaki ronampiri Tajorentsi, eejatzi kimitaka riro paakameethaperotawaki Jesokirishito. <sup>15</sup>Omaanta iroñaaka pitheenkimatakina. Pipeyakotakiro paerani pikimoshirewentawakina. Nokamantakoeyakimini paerani pikamintaaperoeyakinani. Nokantemirikami: “Pipenawo poki”, ari pipakinawomi, aririka pimateromi. Niyotaki osheki pinintaperoeyakinani. <sup>16</sup>Ari piyotaki kyaaryooperotaki iroka nokenkithatakagaeyakimirini. Inta eekiro nokenkithatakagaeyanakitziimironi iroka kyaaryooperotatsiri, ¿iroñaakama pikijantenawo?

<sup>17</sup>Kyaaryo: ikowaki riweshiryaakayemi riraga amatawitzimiri, omaanta eero ramitakoperotzimi. Ikowaki pitheenkaeyenani naari, paapatziyantaariri rirori. <sup>18</sup>Pamine, nokowaki naaka namitakoperotemi maawaeni kitejiri: aririka notsipatemi, eejatzi aririka notsiparyaaneemi, nokowaki niyotaakotemiri Jesoshi, eejatzi nokowaki namitakotemi. <sup>19</sup>Nokimiteeyakimini eeroka neentsite. Okimitaganki tsinani aririka okoñaawanite otomi, osheki okemaatsiperotanakawo katsiri. Ari okimitzimowitakina naari, oshekipero nokemaatsitawenteeyakimini najankanekira, roojatzi pameentaperotantakyaariri apatziro Jesokirishito, maawaeni pajankaneki. <sup>20</sup>Nokowaperotawitakarona nojeekimotanakimimi,

kameetha nokenkithatakaaneemimi. Tee niyotakotzimi oetarika nokantemiri ojeekantanakyaari piyoperotantyaari.

**Iroñaaka nokenkithatakotero**  
**Akaara eejatzi Jaara**

<sup>21</sup>Aririka piitawitaka pimonkaatakiro rojankinarini Moeseeshi pawijakotantee-yari, pikamantena: ¿piyotaperotziroma okantziri rojankinarini? <sup>22</sup>Okantzi eenitatsi Awaraama itomi apite. Apaani ashi omperanawo iina ramanantziro. Riraga paashini ashi iinapero, tee ramanantziro irowa. <sup>23</sup>Riraga otomi omperanawo ikimitaperoeyakarini paashinipaeni eentsipaeni. Omaanta inashita rirotaki otomi iinapero. Ikantzi-takawoni Tajorentsi: “Aritaki itzimaki pitomi paata”. Ari monkaataka ikantakirori, tzimaki iroñaaka. <sup>24-25</sup>Eeniro oshiyakaawentakiri iroka tsinani apite. Owaero omperanawo Akaara. Oshiyakaawentakiri roori pomeentsiwentawori rojankinarini Moeseeshi. Rojankinatakiri irira ikantakiriri Tajorentsi janta tonkaariki jeekatsiri janta Araawyaki, oetachari Shinayii. Otomi rowaga omperanawo, ikimitakawo riniro: rirotaki omperanari rirori, eeniro omperatariri. Eejatzi oshiyakaawentakiri omperanawo joriyopaeni jeekayitatsirini iroñaaka Jerojareeki: ratsipetashitakawo ipomeentsiwenteeyakawoni rojankinarini Moeseeshi, maawaeni. <sup>26</sup>Omaanta eeniro paashini tsinani, rowaga Jaara iinapero Awaraama. Okimitakawo aniro. Oshiyakaawentakiri roori jeekayitatsini iinja paashiniki Jerojaree, jeekatsiri iroñaaka janta jenokinta. Aakateeyakini jeekatsini iinja janta, anampiteeyawoni. Tee aakapaeni omperanawo; tee apomeentsiwentawo rojankinarini Moeseeshi; eero apomeentsiperowentawo. <sup>27</sup>Rootaki rojankinatakotakirini Iseyashi:

“Pijeeekashitawitaka omaanta piweshiryaanakya. Tekira itzimi pitomi, omaanta pikimoshireperotanaki, roshekiperotanaki pijaripaeni, eero roshekiperotzi ojaripaeni omperatzimiri”.

<sup>28</sup>Iroñaaka, noyemijantzinkarite, aaka asheninkateeyakarini Jesokirishito riraga icharineni iinja Ijaaka, riraga itomi ikashiyakaakariri Tajorentsi Awaraama. Rootaki acharineteeyantakaririni eejatzi ikashiyakagaeyakaerini rirori. <sup>29</sup>Paerani, otomi omperanawo ikijapiintakiri rirentzi: riraga Ijaaka otomi Jaara iinapero Awaraama. Riraga Ijaaka rirotaki ikashiyakaakiri Tajorentsi. Iroñaaka eejatzi okimitaaka, riraga kowatsiri amonkaateeyeroni rojankinarini Moeseeshi ikijapiintee-yakaeni aari: tema aakateeyakini ameentakariri Jesoshi riraga icharineeteni Awaraama. <sup>30</sup>Eeniro iroka okantziri rojankinatziro Moeseeshi: “Ikantziri Tajorentsi Awaraama: ‘Potyaanteero rowaga pomperanawo eejatzi otomi. Riraga otomi, eero ikimitaperotari otomi piinapero. Riraga Ijaaka rashitaperoteeyawo maawaeni jeekimoteeyimirini’”.

<sup>31</sup>Naakiro, noyemijantzinkarite, iñaaperotakae Tajorentsi rootaki tee ajawoteeyawoni rowaga omperanawo. Roori oshiyakaawentakiro rojankinarini Moeseeshi; rootaki kaari apomeentsiwentawo rojankinarini Moeseeshi. Omaantakya ojaripaeni rowaga Jaara rirotaki ikashiyakagaeyakiririni Tajorentsi Awaraama. Iroñaaka akimiteeyakarini riroripaeni rootaki asheninkateeyantaririni icharineteeyarini Awaraama: riraga Jesokirishito.

**Piyoyagaantya: teerika inimotzimi pipeyeeya joriyyo, ari paapatziyari Jesokirishito**

**5** <sup>1</sup>Tema paerani rowawijaakotakae Jesokirishito, rootaki iroñaaka okameethatantari oyaataperoyerini.

Tee ikoyi akimiteeyari pimantaari. Eero pikoyi romperateetemi pantayiteroni oetarikapaeni pawijakotanteeyari.

<sup>2</sup>Pikemijantaperotena. Naakatakikya naaka kamantzimirori iroka. Aririka pitotonatakaantya pishiramparitantari, ¿piitzima ari owawijaakotakimi? Eero, patsipetashitakawo pitotonatakaanta. Apatziro pameentaperotyaari Jesokirishito, pawijakotantyaari.

<sup>3</sup>Nokamanteemi eejatz: aririka pitotonatakaantya pawijakotanteeyari, okameethatzi pimonkaateeyeronimi maawaeni rojankinarini Moeseeshi, pithotyero maawaeni. Eerorika pimonkaateeyironi maawaeni, eero pawijakotzi. <sup>4</sup>Aririka pikoyi pimonkaateeyeroni rojankinarini Moeseeshi inaaperotantemiri Tajorentsi, tee pikoyi ineshironkatemi. Pitheenakiri Jesokirishito. <sup>5</sup>Omaanta naaka naapatziyari irira noyaataperoeyakirinikya. Niyotaki eerokapaeni tee kijokiro powaeyirini rirori. Omaanta aririka ashinetero Ishire Tajorentsi iyotagaeyeni aapatziyari Jesoshi, ayoteeyakini imonkaatero riraga Tajorentsi maawaeni ikantakaeri. Aritakikya ayoteeyakini rowameethataperoeeyeni. <sup>6</sup>Aririka akempiyaaminthatakyaaari Jesokirishito, ayoperotaki eero rojampitee Iriri: “¿Pitotonatama?” Eero ikenkithashiryaaakotee. Omaanta ikenkithashiryaaakotakae aririka ameentaperotakyaarikya Itomi aritaki anintaperoeyakirini paashinipaeni atziri. Rootaki ikowakaakaeri Tajorentsi.

<sup>7</sup>Paerani kameetha paapatziyeyawitarini. Paapatziyaperoteeyawitakawoni kyaaryootayitatsirini. ¿Ninkama ookakaakimirori paapatziyawitakari?

<sup>8</sup>Tee rookakaemiro Tajorentsi. Rirotaki kowakaakimirori poyaatero kyaaryooperotatsiri. <sup>9</sup>Aririka owetsikya paa ari owaetakya tapiyakaawori apatziro owaetakya eechonkiini, othotyaanakiro

maawaeni otsichaagantakawo. Eejatz okimita roori, paapatziyakowitakarira eechonkiini ikantziri amatawitantatsiri, ari ikenkithashiryaaanakyaaami atziri eekiro piyaatanakityeemi pameñaaperotanakyaawomi. Roojatz pimataperotanteeyaami pipaashiniperoteero oetarika pikenkithashiryaaityaarinini.

<sup>10</sup>Omaanta naaka nameentakari Tajorentsi, niyotaki ikenkithashiryaaakaeroeyemini, eekiro piyaataye pikimiteeyantenarinini. Omaanta iinjarowashironkaeri Tajorentsi, riraga kowatsiri ikompitakaayitemironi, omawitya rirorika atziri jewatatsiri.

<sup>11</sup>Noyemijantzinkaritepaeni, eenitatsi theeyakotakinari ikantakotakina nokamantziri atziri imonkaatero rojankinarini Moeseeshi. Nokantemirikami: “Pitotonatya pawijakotanteeyaarini”, eero nokamantzimimi: “Ikamawentakae Rotyaantanewo Tajorentsi koroshiki rowawijaakoeyakaeni”. Roojatz eeromi ikijanami joriyopaeni. Ikijaneentakinawo osheki nokenkithat kotakirira Jesoshi ikamawentakae koroshiki omaanta rametayitarini nochariniiteni eero apomeentsitawentawo. <sup>12</sup>Eenitatsi riraga kantawitzi miri pitotonatya, osheki roñaashirenkakinina. Nokenkithashiryaaawita naari rirotaki oeyoyeroni iyatharekitho, aririka iyoteemi tee okameethatzi ikantzimiri.

#### **Aririka pinintaperotawakagaeyani, ari monkaataka**

<sup>13</sup>Iroñaaka, noyemijantzinkarite, nokamantemi. Ikowayitakimini Tajorentsi rowawijaakoeyemini, tee ikowaperotakayimi pipomeentsi-wentyaawo rojankinarini Moeseeshi. Rowawijaakoeyakimini, omaanta tee ishinetzimi pantero oetarika kaari kameethatayitatsini pikoyiri eeroka.

Ikowaki pinintaperotawakagaeyaani maawaeni, eejatzi pikaminthaawakagaeyaani. <sup>14</sup>Eeniro iroka rojankinatzirini Moeseeshi: “Kimitaka eeroka pikaminthagaatya apaniroeni, eejatzi pikimiteeyerini paashinipaeni, pikaminthaaperoyerini, pinintaperoyerini”. Aririka amateeyakironi iroka; kameetha. Monkaataka. <sup>15</sup>Noshiyakawentemiro iroka: aririka pikijawakagaeyaani, pikantzimatakiririka paashini atziri pitheeyakotyaaririka kimitaka patsikawakagaeyatyaani, eejatzi pitzimpithaawakagaeyaani. Kyaaryoowa, pithonkawakagaeyanikarira: pookakaawakagaeyaawoni paapatziyarira Jesoshi.

**Akowae yawitarini aari, eejatzi  
okowakagaeyakaerini Ishire  
Tajorentsi**

<sup>16</sup>Nokamantaperotemi: pikantero Ishire Tajorentsi iyoteeyemini oetarika-paeni panteri eejatzi pimonkaaperotero maawaeni. Eerokya pantero kaari kameethatatsi pikowaeyawitarini eerori.

<sup>17</sup>Eenitatsi kaari kameethatatsi pikowaeyirini panteeyerini eerori, eejatzi eenitatsi okowakaawitakimi Ishire Tajorentsi antakayemi. Tee omonkaatawakagaeyani. Inashitayitakani, rootaki kaari pimateeyantawoni pantero kameethatayitatsirini okowakaawitakimi Ishire. <sup>18</sup>Aririka aapatziyawo Ishire Tajorentsi oetarika antakagaeri, eeroka akenkithashiri amonkaatero rojankinarini Moeseeshi.

<sup>19</sup>Ayoteeyakironi kaari kameethatatsi rantapiinteyirini kaari aapatziyaperotawori Ishire Tajorentsi, shirampari iñaaminthatziro kaari rayi, oñaaminthatziri tsinani kaari ayi, rantaminthatawakagaeyani: ranteeyakironiwee, tee ipashiwentakaaneetawo. <sup>20</sup>Eejatzi iitajorentsitashitayitakawoni oetarika-

paeni, imatsitantzi, roonawakae yakani, ikijathatawakagaeyakani, raamaakotawakae yani, intsipaete ikijeeyani, ininatawakae yani, riyoshiiteeyani tee ikoyi itsipateeyarini paashinipaeni, apatziro itsipateeyarini oshiyarini. <sup>21</sup>Eejatzi iñaawenatzitayitakarini rowaagawo paashinipaeni atziri, ishinkiteeyani, osheki rowaperoteeyani, eejatzi maawaeni paashinipaeni kimitayitaworini. Paerani nokamantzimiri: “Kyaaryoowa. Aririka pantapiintero maawaeni irokapaeni, eeroka pimatziro piyaatee janta reewaperowenantzinta Tajorentsi”. Iroñaaka napiiteemiro: “Kyaaryoowa. Piyaateekari paamariki kaari tsiwakanitatsini”.

<sup>22</sup>Omaanta aapatziyaantakawori Ishire Tajorentsi rootaki anteeyantakaworini inashitacharipaeni: tema iyoteeyakaeni anintashireperotawakagaeyakani; akimoshireeyakini; eeroka akenkithashiryaapiintaneero oetarika-paeni tema aritaki itsipaperotakae Tajorentsi; eeroka ajamashiryaashitari; kaari akijathatantawakaantya; akaminthaawakae yakani; akameethatati, eeroka amatawitantzi, <sup>23</sup>kaari akantakaaperotantya, aamaakowentyaawo awatha aaka apaniroeni eeroka antayitziro ni kaari kameethatatsi akowawitari anterimi. Tema inimotakirini rojankinarini Moeseeshi maawaeni iroka. <sup>24</sup>Riraga kentakoeyacharini koroshiki ikamaeyakini, tekatsi rantee eejatzi. Aapatziyantakarini Jesokirishito, kimitaka ari akaatakirini akentakotaka, kamakae; tekatsi akanteeya akowae-yeeni anteero kaari kameethatatsi.

**Eenitatsi iroka paashini  
riyotaa yitziiririni Paaworo**

<sup>25</sup>Omaanta okimitzimotakae owañaagae eejatzi Ishire Tajorentsi, iyotakagaeyakani. Thame anteeyeroni

oetarikapaeni iyotagaeyerini. <sup>26</sup>Eero akantakaaperota, eero akijaneentziri paashinipaeni, eero akowashiriitzi rashitayitarini rashi rirori.

**6** <sup>1</sup>Noyemijantzinkaritepaeni, aririka piñeeri piyemijantzinkarite rantziro kaari kameethatatsi, pikantero Ishire Tajorentsi iyoteemi pikaminthaantyaariri. Kyaaryoowa, pikijirikari, eentsikiroeni pikanteri pikijakaarikari. Kyaaryoowa pantzirokari eerori kaari kameethatatsi. <sup>2</sup>Pikaminthaawakagaeyani eejatzi pamitakotawakagaeyani. Aririka pantero iroka, aritaki pimonkaatakiro okaatzi riyotaakiri Jesokirishito. <sup>3</sup>Eenitatsirika asheninka kantakaaperotachari, ramatawitaashitaka apaniroeni. Tee ikameethatzi rirori. <sup>4</sup>Pikenithashiryaakoty: piyotantyaari okameethatziirika pantayitzirini. Aririka okameethatzi pantayitzirini, pikimoshiryaanaki. Eero pikantakaaperota, eero pitheenkiri paashinipaeni, <sup>5</sup>tema eenitatsi anteyirini maawaeni.

<sup>6</sup>Okameethatzi apagaanteeyerini okaatzi tzimimoteeri riraga yotagaeyerorini iñaani Tajorentsi eero okoetyeemotantariri rirori. Tee akoyi ikoetyaayiteroni oetarikapaeni.

<sup>7</sup>Kyaaryoowa, eero pamatawiteeyaani eeroka, tee ikowakagae Tajorentsi atheenkaeyerini. Noshiyakaawentemiro: oetarikapaeni apankitayitzirini, aayiteeroni okithokipaeni roori. Rooma atheenkakiririka Tajorentsi, eero raanee jenokinta.

<sup>8</sup>Oshiyakawo iroka aririka antapiintero kaari kameethatatsi akowaeyawitarini, ari aate paamariki kaari tsiwakanitatsini.

Aririka antapiintero okowakaakeri Ishire Tajorentsi, ari akanteatayeeyani ajeeke jenokinta. <sup>9</sup>Eero apakayiro antapiintero oetarika okowakaakaeri Ishire Tajorentsi, rooma ari ipineeyakaeni iinja Tajorentsi.

<sup>10</sup>Ari thame akaminthagaeyerini paashinipaeni atziri, eekiro aatatye akaminthaape-roeyerini ayemijantzinkaritepaeni.

### Ari riweyaakiro rojankinari

<sup>11</sup>Piñaakiro, antawo nojankinatakiro naaka iroka. <sup>12</sup>Riraga kowawitachari itotonatero ishramparitantari, ikowaki riraga ijoriyotzinkarite iñaaperoeyerini. Tee ikowaperotzi ikijeyerini. Ikantemimi: “Ikamawentakimi Jesokirishito koroshiki rowawijaakoeyemini”, ari ikijeyerinimi ijoriyotzinkarite. <sup>13</sup>Maawaeni riraga totonatachari tee imonkaatzironi rojankinari Moeseeshi, omaanta ikowawitaka pitotonatya eerori ikantakaaperotantyaariri. Ikantakaaperowentemimi, ikanterimi ijoriyotzinkarite: “Ñaakiro, nototonatakakari. Ikemijanteeyakinani”. <sup>14</sup>Omaanta tee okameethatzi nokantakaaperoty naaka, omaanta nokowaki niweshiryaawentyaari riraga Awinkatharite Jesokirishito, riraga kentakowentakaerori kaari kameethatatsi antziri. <sup>15</sup>Eero rawijakotashita maawaeni totonatachari, eejatzi eero rawijakotashita kaari totonatacha. Omaanta aririka ipaashinitakaagae Tajorentsi aapatzianteeyaririni Jesokirishito, ari owawijaakoteeya. <sup>16</sup>Aririka pikemijantaperotakiro iroka, ari isheninkatakimi Tajorentsi, eejatzi nokowaki kameetha ijeekakayemi, eejatzi nokowaki ineshironkatemi eerokapaeni eejatzi nojoriyotzinkaritepaeni, riraga aapatziyariri Jesoshi.

<sup>17</sup>Iroñaaka roojatzi paata tee nokoyi nokemakoteemi eejatzi pookaero kyaaryooperotatsiri. Naaka antawaetziniriri Jesoshi, rootaki ikijantakinari theenkantsiri, rootaki nopirotantayitarini nowathakipaeni.

<sup>18</sup>Iroñaaka, noyemijantzinkarite, nokowaki ineshironkaeyeemi eejatzi Awinkatharite Jesokirishito. Tema aritaki ikantapiinteeyemini.

Ari okaatzi.

Naaka jankinatzimirori iroka:

*Paaworo*